

Bilimden Beklentilerimiz ve Sonuçları

Veryüzünde zaman ilerledikçe, bilim ve teknolojinin ivmeli bir biçimde geliştiği hepimiz tarafından bilinen bir gerçek. Son yüzyıl içindeki gelişmeler, bir süre arızalansa, "iletişim kuramıyoruz, haberleşemiyoruz" diye lanetler savuruyor. Ya da ara sıra elektrikler kesilse, yaşadığımız evler, sokaklar, okullar, iş yerleri adeta "felç" oluyor. Yaşam can sıkıcı ve çekilmez bir hâl alıyor. Yani, istesek de istemesek de, teknoloji yaşamımıza köklü bir biçimde yerleşmiş durumda.

Geçmişten günümüze olan değişmelerin, günümüzden geleceğe aynı biçimde devam edeceğini düşündüğümüzde, bugünkü hayallerimizin, gelecekte çok basit gerçeklere dönüşeceğini söylemek olası. Ama ne acıdır ki, bilimin bize getirdikleri kadar, götürdükleri de var. Yani teknoloji canlı yaşamı yalnızca kolaylaştırmamış, zorlaştırmış; hatta yok etmiş. Savaşlarda kullanılan ileri teknolojik ekipmanlar kan ve kaosla sonuçlanmış. İlk nükleer fisyonu gerçekleştiren bilim adamları, insanlık için olağanüstü bir enerji bulduklarına sevinirken, bu enerjinin kötü emellere alet olabileceğini belki düşünmemişlerdi. Sürekli gündemde olan kitلة silahları da teknolojinin ürünü. Bilimin bürokratik güçlerce nasıl kötüye kullanıldığını da biliyoruz. "Acaba teknolojinin gelişmesi bize daha ne kadar zarar getirecek" diye düşünmeyenimiz var mı?

Bence şunu bilmeliyiz: "Her gülün bir dikenidir. Ama gülü koklarken, neresinden tutacağımızı biz karar veririz. Diken elimize batmadıkça, gülü koklamaktan daha zevkli ne olabilir ki?"

Mehmet Uysal
Silifke Anadolu Lisesi-Mersin

"Bilgi"ye Mektup

Bugün günlerden ne? Kaç yaşına girdin? Her gün aynanın önünde biraz daha büyüdüğümü görüyorum. Yeni bir yılın ardından yeni bir yaş daha derken geçen yaşamımızda, kaç kez saatimize bakarken düşündük yaşamın nasıl da su gibi akıp gittiğini? Kaç defa karşıdan karşıya geçerken umutlu adımlarla bastık ayaklarımızı yere? Uyumak dışında neler yaptık yatakta? Kaç kuramı yakıp etik beynimizde? Kaç defa ümitlerle başladık yeni güne?

Kendi varlığımızdan şüphe ederken yeni neslin tohumlarını attık bilinçsizce. Bilerek yaptığımız hataların sayısına sayı katıp, bencilleştik, kıskançlaştık. Kendi kentimizi yabancılaştırdık kendimize. Gören gözlerimizle körebe oynadık yalnızlıklarla.

Söylesene ikibin bilmem kaç, bizimle birlikte devam edecek misin belli olmayan yarınlarda yol almayı; yoksa farkına varıp kullanılacak mısın? Bilinçsizliğin içerisinde yok olmaya yüz tutmuş "bilgi" haydi çık göklere, umutlarımızı, yarınlarmızı, geleceğimizi çiz bizlere...

Rezzan Yarıcı
Cumhuriyet Üniv. Sosyoloji Böl. - Sivas

Umutla Yaşamak

22 yaşındayım. Öyle doluyum ki! Kafama takılan öyle çok sorun var ki! Küçük dünyada sonumuzun toprak olduğunu bile bile etrafımda gördüklerim, haberlerde izlediklerim daha şimdiden kalbimi yoruyor. Suçlu falan aradığım yok. Yalnızca içimi döküp rahatlamak istiyorum. Bu nedenle Forum'a yazıyorum. Bazılarınız, bu sayfa "ağlama duvarı değil" diyecek olsa da, ben yine yazacağım hissettiklerimi.

Ülkemi çok seviyorum; ama bazı insanların, böylesi bir değeri değersiz kılıp, kendi refahları için yağmalayıp yok etmelerine anlam veremiyorum. Acaba, sevgisizlikten, inançsızlıktan, para hirsından mı kaynaklanıyor?

Çok soğuk bir kış günüydü. İşe gitmek için vapurla karşıdan karşıya geçiyordum. Sabahın çok erken saatleri. Bir çocuk, 13-14 yaşlarında. Üstünde iki beden küçük bir gömlekle, tir tir titriyor. Vapurun kaloriferine yapışmış, ısınmaya çalışıyor. Yanına temiz giyimli bir bey ve üzerinde kürküyle eş geldi. Çocuğa, "kalk bakalım oradan" dediler. Çocuğun bakışlarında gördüklerimi ve sonrası yaşananları yazmayacağım.

Bu tip insanlar elbette yalnızca bizim ülkemizde değil, her yerde var. Ama ben hem ülkemde, hem tüm dünyada, mutlu, üretken, onurlu insanlar görmek istiyorum. Bu da aydınlanmayla elde edilecek farkındayım. Belki ben yaşayamayacağım beklentilerimi; ama bu umutla yaşamak, çabalamak da güzel.

Tülin Aydın - Kocaeli

MatrixTÜRK

Ülkemizde de ikinci "Matrix" filminin, ilkinin aratmayacak fırtınalar estirdiği kesin; fakat Hollywood filmlerinin çoğunda (doğal olarak) es geçilen bir noktanın burada da gözardı edildiği dikkatli izleyicilerin gözlerinden kaçamayacaktır eminim; dünyanın yalnızca ABD'den ibaret olmadığını. Gerçi filmi biz çevirmiş olsaydık herhalde Matrix, Türkiye'ye bir hayli benzerdi; nasıl mı olurdu? Birkaç tahminde bulunabiliriz.

Bir kere filmde insanları köleleştiren makineler, onları elektrik üreten enerji kaynakları olarak kullanırlardı. Eğer Türk insanını enerji kaynağı olarak

kullanmaya kalksaydık, Matrix'imiz epeyce enerjisiz kalırdı. Eminim enerji kazanmak için harcanan enerji daha fazla olurdu. Yani kaç insan doğru dürüst beslenebiliyor ki bu memlekette! Kimse bizi pil yapmasın, sonu hüsrana olsun! Aksine, bu kadar sinirli ve elektrikli bir milletin trifaze sanayi cereyanı üretebilecek potansiyelde pil olabileceği de öne sürülebilir. Hangisinin doğru olduğunu denemeden bilemeyiz, öyle değil mi?

Yerli Matrix'i oluşturan yazılımların çoğu korsan olacağı için kahramanlarımız iki şeyden kaçmak zorunda olacaklar; sistem ajanları ve BSA ajanları. Ayrıca Matrix'deki yapılar da yine korsan yazılım üzerine inşa edilmiş olacaklarından, sık sık hata verecekler ve çökeceklerdir. Ama bu, olasılıkla bize Matrix'de olduğumuz hissini uyandırmayacak. Zira biz müteahhit hatalarına, malzemenin çalınan binalara ve depremlerde yaşanan facialara alışkınız ne de olsa.

MatrixTÜRK'ümüzdeki düzensiz yapılaşma da bir sorun olacak tabii. Bu kadar altyapı-üstyapı karmaşası, yol çalışması eksik olmayan kentler, trafiği alt üst metropoller; bunların hepsi biraraya gelince böyle bir Matrix kurmak için gerçekten de çok esaslı bilgisayar yazılımları gerekecek.

Sonuç olarak Türk insanı için Matrix'den çıkınca göreceklere ona o kadar da kötü görünmeyebilir. Yine de karamsar olmaya gerek yok. Rüyamızı yaşamak en büyük rüyamızsa, kendimiz için baştan yaratmak zorunda olduğumuz koca bir Matrix bir yerlerde bizi bekliyor demektir... Elbette özgür olarak.

Deniz Taşpınar -İzmir

Güneş Plüton İlişkisi

19 Mayıs Üniversitesi Fizik Bölümü yüksek lisans öğrencisiyim. Tartışmaya açmak istediğim sorumu, mutlak zaman ve kütleçekim yasalarını birleştirerek sormak istiyorum. Evrende mutlak zaman diye bir kavramın olmadığını özel görelilik teorisine dayanarak biliyoruz. Yani "Sanyolu'nun diğer ucundaki akrabamız şu anda nasıl?" gibi bir soru, abes bir soru haline geliyor. (Sanyolu'nun o bölgesinde nasıl akrabamız olur bilmem, ama olduğuna varsayarsak). En hızlı biçimde ışık hızıyla bir sinyal bile göndersek, sinyalin gidip gelmesi yüzbinlerce yıl alacaktır.

Bir diğer örneğe, Güneş ışığı Dünya'ya yaklaşık 8 dakikada ulaşıyor. Yani biz Güneş'in 8 dakika önceki halini görebiliyoruz. Kısacası Evren'in diğer ucuna ışık hızından daha hızlı bir sinyal yollanmak ya da daha hızlı bir biçimde etkide bulunmak olası değil.

Asıl sorum şu: Güneş'in birden yok olduğunu varsayarak, yörüngedeki tüm gezegenlerin uzay boşluğuna savrulmaları gerekiyor. Güneş'e en uzak Plüton için de aynı durum geçerli. Peki, bu savrulma olayı Güneş'in yok olmasıyla aynı anda mı olur? Yoksa ışığın Plüton'a ulaşması için geçecek süre kadar bir sürede mi olur? Eğer aynı anda olursa, Güneş'ten Plüton'a ışık hızından daha hızlı bir etki göndermiş olmaz mıyız? Newton'un genel çekim kanununun uzaklıklar arttıkça mükemmelleştiğini düşünürsek, bu konuyla ilgili yanıtlarımızı bekliyorum.

Deniz Türkpençe

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarılan 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz: Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77